

به نام خداوند جان آفرین

دانشگاه علوم پزشکی لرستان
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
واحد برنامه‌ریزی درسی و آموزشی
طرح دوره (Course Plan)

گروه آموزشی: فیزیک پزشکی

دانشکده: پزشکی

مقطع و رشته‌ی تحصیلی: کارشناسی ارشد ترم سوم فیزیک پزشکی

نیم‌سال تحصیلی و سال تحصیلی: نیم سال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نام درس: روش‌های تصویربرداری با MR (۲)	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری-عملی
پیش‌نیاز: روش‌های تصویربرداری با MR (۱)		
زمان برگزاری کلاس: چهارشنبه (ساعت ۱۰-۸)	مکان برگزاری: دانشکده پزشکی - کلاس گروه فیزیک پزشکی	
تعداد دانشجویان: ۵ نفر		
مسئول درس: دکتر فرشید محمودی	اساتید (به ترتیب حروف الفبا): دکتر فرشید محمودی	
ساعت مشاوره با دانشجو: چهارشنبه‌ها ساعت ۱۲ تا ۱۳ مکان: گروه تکنولوژی پرتوشناسی		

شرح دوره: آموزش روش‌های پیشرفته تصویربرداری تشدید مغناطیسی و روش‌ها و اصول گوناگون آن

هدف کلی: ارتقا سطح آگاهی دانشجویان در مورد اصول فیزیکی و علت کاربرد سکانس‌های پالسی سریع و پیشرفته، اصول فیزیکی روش تصویربرداری و کاربردهای کلینیکی و بالینی پروتکل‌های پیرفته و کمی MRI

اهداف بنیادین:

دانشجویان پس از پایان درس باید:
سکانس‌های سریع در MRI از قبیل FLAIR، STIR، EPI، GRE و FSE را بشناسد
علت کاربرد هر کدام را بشناسد
اصول فیزیکی تکنیک‌های پیشرفته fMRI، MRS، DTI، MTI، PW و DW را توضیح دهد
در فرایند اجرای آزمایشات مختلف تکنیک‌های فوق مشارکت نماید و تکنیک‌های مربوط به آن را اجرا کند.

شیوه(های) تدریس:

سخنرانی ■ سخنرانی برنامه ریزی شده ■ پرسش و پاسخ ■ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL) □ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL) □ بحث گروهی ■

وظایف و تکالیف دانشجویان:

- ۱- رعایت اصول نظم و ادب آکادمیک در تمام جلسات الزامی است.
- ۲- تعداد دفعات مجاز غیبت در کلاس صفر جلسه است.
- ۳- حضور به موقع در کلاس درس الزامی است.
- ۴- ورود دانشجویان پس از استاد مجاز نیست و تاخیر منجر به عدم مجوز ورود به کلاس و در نظر گرفتن غیبت می‌شود.
- ۵- در صورت غیبت بیش از حد مجاز با دانشجویان مطابق با آیین نامه آموزشی رفتار خواهد شد.
- ۶- از پیشنهادات دانشجویان برای ارائه بهتر کلاس و ارائه مطالب درسی استقبال خواهد شد.
- ۷- به منظور ترغیب دانشجویان به مطالعه مستمر در طول ترم و یادگیری بهتر مطالب، هر جلسه از مطالب جلسه قبل پرسش و پاسخ به عمل می‌آید

وسایل کمک آموزشی:

■ کامپیوتر

■ ویدئو پروژکتور

■ وایت برد

نحوه ارزشیابی و درصد نمره: (از نمره کل)

آزمون پایان ترم: ۶۵ درصد نمره
شرکت فعال در کلاس درس: ۵ درصد نمره

آزمون میان ترم: ۲۰ درصد نمره
انجام تکالیف: ۱۰ درصد نمره

نوع آزمون

■ صحیح- غلط

■ جور کردنی

■ چندگزینه‌ای

■ پاسخ کوتاه

■ تشریحی

منابع پیشنهادی برای مطالعه:

○ منابع انگلیسی:

- MRI the Basic Ray H Hashemi Last edition.
- Stark, David, Magnetic Resonance Imaging, Last Edition
- Peggy WoodWard, Roger FreiMark, MRI for technologist, MsGRaw_Hill, Last Edition

○ منابع فارسی:

- تصویربرداری تشدید مغناطیسی: اصول فیزیکی و بیولوژیکی. دکتر نادر ریامی عالم، غزاله گرایلی: انتشارات تهران

اهداف ویژه: در پایان هر مبحث دانشجویان بایستی قادر باشد:	اهداف کلی: آشنایی دانشجویان با:	جلسات
<ul style="list-style-type: none"> - مبانی فیزیکی تکنیک FSE را شرح دهد - پارامترهای موثر در تصویربرداری FSE را بشناسد - تاثیر هر یک از پارامترها را روی وزن تصویر شرح دهد 	<ul style="list-style-type: none"> مروری بر سکانس‌های پالسی سریع (شامل FSE, GRE, EPI و ...) 	اول
<ul style="list-style-type: none"> - تفاوت تصویر FSE با SE معمولی را بشناسد - نحوه اکستاب یک تصویر دو-اکویی را شرح دهد - نحوه تصویربرداری سریع سه‌بعدی (SPACE/CUBE/VISTA) را شرح دهد - اصول کلی تصویربرداری GRE را بشناسد 	<ul style="list-style-type: none"> مروری بر سکانس‌های پالسی سریع (شامل FSE, GRE, EPI و ...) (ادامه) 	دوم
<ul style="list-style-type: none"> - نحوه تصویربرداری اکو-صفحه‌ای (EPI) را شرح دهد - نحوه عملکرد و کاربردهای بالینی سکانس HASTE/SS-FSE را شرح دهد - اصول کلی تصویربرداری موازی را بشناسد 	<ul style="list-style-type: none"> مروری بر سکانس‌های پالسی سریع (شامل FSE, GRE, EPI و ...) (ادامه) 	سوم
<ul style="list-style-type: none"> - اصول فیزیکی حرکت انتشاری (دیفیوژن) را شرح دهد - تفاوت میان دیفیوژن ایزوتروپیک و غیرایزوتروپیک را شرح دهد - تفاوت میان ضریب دیفیوژن و ضریب دیفیوژن ظاهری (ADC) را شرح دهد - نحوه تشکیل تصویر DW را شرح دهد 	<ul style="list-style-type: none"> اصول فیزیکی، روش‌های تصویربرداری، پس‌پردازشی و کاربردهای کلینیکی سکانس DWI (Diffusion Weighted Imaging) 	چهارم
<ul style="list-style-type: none"> - پارامتر b-value را بشناسد و تاثیر آن روی تشکیل تصویر را شرح دهد - تصویر Trace DW را بشناسد و تفاوت آن با ADC را شرح دهد - آرتی‌فکت‌های موثر در تصاویر DWI را بشناسد - تفاوت ADC نمایی و ADC معمولی را شرح دهد - تظاهر بالینی سکت‌ها و سایر بیماری‌ها در تصاویر بر وزن دیفیوژن را شرح دهد 	<ul style="list-style-type: none"> اصول فیزیکی، روش‌های تصویربرداری، پس‌پردازشی و کاربردهای کلینیکی سکانس DWI (Diffusion Weighted Imaging) 	پنجم
<ul style="list-style-type: none"> - تفاوت تنسور دیفیوژن و دیفیوژن معمولی را شرح دهد - تصویربرداری DTI را بشناسد و تفاوت آن با تصویربرداری DWI معمولی را شرح دهد - انواع روش‌های DTI را بشناسد و نحوه تشکیل تصویر در هر مورد را شرح دهد - تصویربرداری intravoxel incoherent motion (IVIM) را بشناسد - تصویربرداری Diffusion Kurtosis Imaging را بشناسد 	<ul style="list-style-type: none"> اصول فیزیکی، روش‌های تصویربرداری، پس‌پردازشی و کاربردهای کلینیکی DTI (Diffusion Tensor Imaging) 	ششم
<ul style="list-style-type: none"> - پرفیوژن را تعریف کند و نحوه محاسبه آن را شرح دهد - پارامترهای مربوط به پرفیوژن را بشناسد و تعریف علمی هر کدام را بداند - انواع روش‌های پرفیوژن را شرح دهد و تفاوت بین این روش‌ها را بشناسد 	<ul style="list-style-type: none"> اصول فیزیکی، روش‌های تصویربرداری، پس‌پردازشی و کاربردهای کلینیکی PWI (Perfusion Weighted Imaging) 	هفتم
<ul style="list-style-type: none"> - نحوه انجام پرفیوژن به روش Dynamic Susceptibility Contrast (DSC) را شرح دهد - نحوه انجام پرفیوژن به روش Dynamic Contrast Enhanced (DCE) را شرح دهد 	<ul style="list-style-type: none"> اصول فیزیکی، روش‌های تصویربرداری، پس‌پردازشی و کاربردهای کلینیکی PWI (Perfusion Weighted Imaging) 	هشتم

<p>-سكانس‌های پالسی مورد استفاده برای روش DCE را شرح دهد</p> <p>-نحوه تفسیر تصویر DCE را شرح دهد</p> <p>-پارامترهای کمی DCE را بشناسد و نحوه اندازه‌گیری آن‌ها را شرح دهد</p> <p>-موارد کاربرد DCE کمی را شرح دهد</p>	<p>اصول فیزیکی، روش‌های تصویربرداری، پس‌پردازشی و کاربردهای کلینیکی PWI (Perfusion Weighted Imaging)</p>	<p>نهم</p>
<p>-نحوه انجام پرفیوژن به روش arterial spin labeling (ASL) را شرح دهد</p> <p>- تفاوت بین روش‌های مختلف ASL را شرح دهد</p> <p>-آرتی‌فکت‌های دخیل در روش ASL را بشناسد</p> <p>-نحوه کمی‌سازی جریان خون توسط روش ASL را شرح دهد</p>	<p>اصول فیزیکی، روش‌های تصویربرداری، پس‌پردازشی و کاربردهای کلینیکی PWI (Perfusion Weighted Imaging)</p>	<p>دهم</p>
<p>-تاثیر محیط ملکولی در سیگنال MR را شرح دهد</p> <p>-مفهوم انتقال مغناطش را شرح دهد</p> <p>-مکانیسم ایجاد کنتراست توسط انتقال مغناطش را شرح دهد</p>	<p>اصول فیزیکی، روش‌های تصویربرداری، پس‌پردازشی و کاربردهای کلینیکی MTI (Magnetization Transfer Imaging)</p>	<p>یازدهم</p>
<p>-تفاوت بین MTI، MT، و MTR را شرح دهد</p> <p>-کاربرد پالس‌های انتقال مغناطش در آنژیوگرافی را شرح دهد</p> <p>-تصویربرداری به روش Amide Proton Transfer (APT) را شرح دهد و کاربرد آن را بیان کند</p>	<p>اصول فیزیکی، روش‌های تصویربرداری، پس‌پردازشی و کاربردهای کلینیکی MTI (Magnetization Transfer Imaging)</p>	<p>دوازدهم</p>
<p>-اثر پذیرفتاری مغناطیسی را شرح دهد</p> <p>-تفاوت سکانس GRE و SWI را در تشخیص اثرات پذیرفتاری شرح دهد</p> <p>-نحوه تشکیل و پردازش تصویر SWI را شرح دهد</p> <p>-نحوه افتراق کلسیفیکاسیون از خون را در تصاویر SWI شرح دهد</p> <p>-نحوه انجام SWI به صورت کمی را شرح داده و کاربردهای آن را بشناسد</p>	<p>اصول فیزیکی، روش‌های تصویربرداری، پس‌پردازشی و کاربردهای کلینیکی SWI (susceptibility-weighted imaging (SWI))</p>	<p>سیزدهم</p>
<p>- تفاوت بین MRI و MRS را شرح دهد</p> <p>-نحوه تشکیل طیف به جای تصویر در اسکنر MRI را شرح دهد</p> <p>-جابه‌جایی شیمیایی را تعریف کند</p> <p>-تاثیر محیط ملکولی را بر جابه‌جایی پروتون‌های هیدروژن شرح دهد</p> <p>-اثر J-coupling را شرح دهد</p>	<p>اصول فیزیکی، روش‌های تصویربرداری، پس‌پردازشی و کاربردهای کلینیکی MRS (Magnetic Resonance Spectroscopy)</p>	<p>چهاردهم</p>
<p>-نحوه مکان‌یابی سیگنال MRS را شرح دهد</p> <p>-روش‌های مختلف انجام MRS را شرح داده و با یکدیگر مقایسه کند</p> <p>-تصویربرداری Chemical Shift Imaging (CSI) را بشناسد</p> <p>-نحوه انجام تصویربرداری Chemical Shift Imaging (CSI) را شرح دهد</p>	<p>اصول فیزیکی، روش‌های تصویربرداری، پس‌پردازشی و کاربردهای کلینیکی MRS (Magnetic Resonance Spectroscopy)</p>	<p>پانزدهم</p>
<p>-تاریخچه fMRI را شرح دهد</p> <p>-اصول پایه fMRI را شرح دهد</p> <p>-ایجاد کنتراست توسط روش BOLD را شرح دهد</p> <p>-تابع پاسخ هیدرودینامیک BOLD را شرح دهد</p>	<p>اصول فیزیکی، روش‌های تصویربرداری، پس‌پردازشی و کاربردهای کلینیکی fMRI (Functional Magnetic Resonance Imaging)</p>	<p>شانزدهم</p>
<p>-سكانس‌های پالسی مورد استفاده در روش BOLD را شرح دهد</p> <p>-کاربرد fMRI در آنالیز عملکرد مغز را توضیح دهد</p> <p>-نحوه آنالیز نقشه مغز را تشریح کند</p>	<p>اصول فیزیکی، روش‌های تصویربرداری، پس‌پردازشی و کاربردهای کلینیکی fMRI</p>	<p>هفدهم</p>

-نرم افزارهای مورد استفاده در fMRI را بشناسد

(Functional Magnetic
Resonance Imaging)